

begraven waar het hart onzer historie klopt, vlak bij prins Willem zelf; onze scheepvaart houdt zijn naam in eer; vreemden gaan ter bedevaart naar zijn tombe.

Want hoe veraf zijn levenswerk ons moge schijnen, in het buitenland gaat, tot heden toe, geen Nederlandsche naam boven den zijnen; alleen die van den Zwijger, van Rembrandt en van Macaulay's held evenaren den zijnen in roem. Tot den dag van heden toe is Grotius' naam een adelsbrief voor ons volk; worden er Grotius-genootschappen gesticht in den vreemde; worden de volkenrechtsboeken van Grotius vertaald; heeft aan den Grotius van het volkenrecht onze natie eerbied te danken. Het heeft in 1619 maar een haar gescheeld, of „dat groote, opkomende Licht” ware met Barnevelt onthoofd geworden; dat hoofd, gevallen op dat oogenblik, zou Nederland een kwart van zijn faam in Europa, zijn halve faam in Amerika hebben gekost.

Buitendien, zit in zoo'n gemeenschappelijke heldenvereering uit de jongensjaren niet een deel van het cement, dat een natie tot natie maakt? Ligt er geen vaderlandsch bindmiddel in zoo'n verhaal van de boekenkist, waarvoor bij ons allen, niemand uitgezonderd, het kinderhart eenmaal heeft gebonsd, terwijl het voor vreemden toch altoos iets oneigens, iets aangeleerds, iets hun niet toekomends, houdt?

Van de personagiën in dit verhaal gaat een pakkende bekoring uit. Dit is wel waarlijk dat kloeke Holland, dat den nijd kon wekken van Europa.

Die lint- en garenkoopman Daetselaer en zijn vrouw, zouden zij zooveel drukker dan wij in Grieksche epigrammen en Latijnsche bijbelcommentaren hebben gelezen, of in een verhoog over de vrije zee, al dreef hij dan ook handel op Engeland en al had zij dan ook tot broer een Leidsch professor in het Arabisch? Voor hen kon hulp aan den Arminiaan gevaar beduiden voor eigen vrijheid en eigen goed, zooals ze nog vóór den volgenden dag bij de nachtelijke huiszoeking der Loevesteinsche soldaten zouden ervaren. En toch, als de boekenkist op de achterplaats opengaat, en de dubbelgevouwen reiziger er in zijn onderkleeren uitkomt en in een opkamertje wordt bijgebracht met een glas wijn, dan zegt de verschrikte juffrouw Daetselaer maar één enkel woord van angst over zich en haar huis, om het aanstonds terug te